

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת חיי שרה

• דברי בינה •

ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה. (כג)
ענינו הוא, כי באמת אינו מובן לכאורה

הסדר, לספוד ואחר לבכות, כי הבכיה הוא קודם להספד, כידוע. אך באמת ענין הספד הוא, שהוא אותיות הפסד. כי כאשר איזה צדיק מסתלק מן העולם ח"ו, צריכים כל ישראל לבכות על ההפסד וההיזק הגדול שהגיע להם מזה. כי חלק העבודה המיוחדת לאתו הצדיק נתבטל ח"ו מזה העולם, וזהו 'לספוד לשרה'.

'ולבכותה' הוא פועל יוצא לשני, שעשה אותה לבוכיה ומבכה על בני ישראל. כמו שכתוב "קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה וכו'". כמו כן פעל אברהם אבינו עליו השלום בגודל תפלותיו, לעורר בכיה עצומה אצל שרה, שתבכה תמיד על ישראל, ועל גלותם המר. ותמליץ טוב בעדם.

עמוד קיח-ט

• ארון עדות •

ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה. (כג)
כאן קראה 'שרה' בשמה, 'לספוד לשרה'.

ואחר כך קראה 'מתה': 'ויקם אברהם

מעל פני מתו'; 'ואקברה מתי מלפני'; 'לקבור את מתי מלפני'. ולבסוף חזר וקראה 'שרה': 'ואחרי כן קבר אברהם את שרה'. וזה צריך ביאור.

ונראה על פי הנ"ל, ששרה לא מתה מחמת כליו והפסד, רק בנועם ועריבות שנתן לה הקדוש ברוך הוא בעבודתה כדי להעלותה למדרגה יותר גבוהה, ומיתה זו לפי האמת אינה מיתה כלל, אדרבה צורך חיים היא, על דרך הרוצה לחיות ימית עצמו וד"ל.

ולכן כתיב כאן 'לספוד לשרה' ולא כתיב 'לספוד למתו', כי ההספד היה על עצם המיתה, וזה היה אצלה בחינת חיות, ולא הונח עליה תואר מתה, רק היא שרה כמו שהיתה. אולם אחר כך, עד שלא באה לקבורה ולא הייתה עדיין במקורה ושורשה העליון, קראה 'מתה'. ולכן אמר 'ואקברה מתי מלפני' דייקא, שרק בזמן שהיא לפני מתה היא. וכן 'לקבור את מתי מלפני', 'ויקם מעל פני מתו', ככולן כתיב לשון 'פני', לרמז שלא הייתה מתה רק בהיותה עוד על פני האדמה. אבל כשקברה כתיב 'ואחרי כן קבר אברהם את שרה' כי אז עלתה לגנוי מרומים ושבה להיות שרה בחינת חיה, והבן.

עמוד כא

• חלקת יהושע •

ואברהם זקן בא בימים וגו'. (כד א)
על פי אמרי קודש השפת אמת ז"ל, על
אדוני זקני היוד הקדוש ז"ל, שמפני זה
קראו לו 'יוד הקדוש', שבכל יום נתעלה
בעבודת, והלך מדרגא לדרגא כמו מגוי
שנעשה להבדיל ישראל. וזה לימוד
להתחדשות.

ובזה נבין [ברכות מ]. 'בכל יום ויום תן לו
מעין ברכותיו', כמו התחדשות
הבריאה הוא בכל יום ובכל שעה, כמו שאנו
אומרים [בברכת יוצר] 'ובטובו מחדש בכל
יום'. [וכו']. וזה 'ידיעת היום' בכל יום יהיה
לך ידיעה מחדש, 'והשבות וכו' בשמים
ממעל', כמו התחדשות שמים וארץ".

וזה ענין שאיתא בגמרא [כריתות כה].
חסידים הראשונים היה כל ימיהם
בתשובה, דהיינו שהגיעו לדרגא בכל יום,
כמו מדרגת א"ז היוד הקדוש זצלה"ה.
ובכן היה בכל יום לידה, ושבו למקורן.
[וכו'].

וזה 'בא בימים', שבכל יום היה אברהם
אבינו אחר, ענין לידה מחדש, כמו
מדרגת א"ז זצלה"ה היוד הקדוש. כן יזכני
השי"ת לעבדו עבודה תמה.
עמוד לב

• חלקת יהושע •

ואברהם זקן וגו'. (כד א)
זקן, מרמז על היצר, 'מלך זקן' [קהלת ד],
לרמז שאברהם אבינו הכניס כוחות
היצר להקדושה, וכו', ועל ידי זה "ברך את
אברהם בכל" - כמו שכתוב שזה מרמז על
'בכל לבבך', ואיתא בדברי חז"ל [ברכות נד].

• מבשר טוב •

אם יש את נפשכם. (כג ח)
ופירש רש"י ז"ל: נפשכם, רצונכם. הרי
שהרצון הוא ה'נפש' ושבירת
הרצון הינה בבחינת 'מסירות נפש'.
שולחנו של אדם מכפר עמו' קיה

• דברי בינה •

ככסף מלא יתנה לי בתוככם וגו'. (כג ט)
דהנה, מי שיש לו מנה רוצה מאתים,
"אוהב כסף לא ישבע כסף". אבל
כספו של אברהם אבינו עליו השלום היה
מלא, שלא היה רוצה יותר, רק מה שנתן לו
השם יתברך. וזה 'ככסף מלא יתננה לי',
שהכסף שלי הוא מלא. כי מלא רומז
להשלימות בלי חסרון. וזה שמתרגם בכספא
שלים, דהיינו, שהכסף הוא בבחינת
השלימות.

עמוד קיש

• היהודי הקדוש •

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם
בכל. (כד א)
רומז שאברהם אבינו ע"ה הוסיף בדרכי
עבודת השם יתברך בכל יום יותר.
וזהו "בא בימים", עד שהשיג עולם הנקרא
'זקן מלא רחמים', הוא כתר. "וה' ברך"
ידוע שכל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו,
רומז שפעל בזה וגם מדת הדין הסכים וברך
את אברהם בכל. (עטרה לראש צדיק)

עמוד יח

ישרוש בהם המדות הללו, בעבור זה היה צריך להיות בזיווגו של יצחק גם כן להיות הג' מדות הללו. [וכו'.]

בעבור זה נתן לה העבד השלשה מתנות הנ"ל, לרמז לה שעל ידי שיש בה מדות הללו תזכה שגם בזרעה גם כן יהיה תמיד השלשה מדות הללו. היינו, "בקע" - רמז לשקלים, היינו למדת גמילות חסדים וצדקה [וכו']. "שני צמידים" - רמז למדת רחמים, שצריך לרחם על חבירו שיהיה צמוד בלבו אהבתו אליו כמו שני לוחות שהיו צמידים זה לזה. "ועשרת הדברות" - מרמז לתורה שעל ידה זוכים למדת ביישנים, ליראה את ה' כמו שנאמר [שמות כ יז] "בעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. אמן כן יהי רצון.

עמוד צג

בשני יצריך, וכו', שגם היצר הכניס להקדושה.

עמוד לה

• ישועות אברהם •

ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידה עשרה זהב משקלם. (כד כב)
פירש רש"י ז"ל: בקע - רמז לשקלי ישראל. ושני צמידים - רמז לשני לוחות. עשרה זהב משקלם - רמז לעשרת הדברות שבהן. ויש לדקדק למה רמז רק השלשה דברים הללו.

אך אפשר לומר דהנה אמרו ז"ל: ג' מדות יש לבני ישראל, ראשי תיבות גב"ר - ג'ומלי חסדים ביישנים ר'חמנים. והנה אברהם אבינו עליו השלום היה הראשון אשר היה בו הג' מעלות הטובות הללו, והיה ברצונו אשר גם לזרעו של יצחק גם כן

מעשי הצדיקים

וַיֹּאמְרוּ מֶה יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוֹכַל דַּבֵּר אֵלָיךְ רַע אוֹ טוֹב. (כד ג)

שני חסידי רבנו הקדוש רבי ירחמיאל מפרשיסחא זצ"ל נדברו ע"י שדכן לעשות שידוך ביניהם, ולא רצו לשמוע כלל מעניין סכסוך הכספים ליתן כל צד חלקו, "כי שניהם, אף שהיו עניים, להיותם חסידי הרבי ר' ירחמיאל זצ"ל, לא נחשב כסף בעיניהם. כי שתל אמונה וביטחון בלב חסידיו, ומידת שמח בחלקו, תקיפים בדעתם שלא יחסר להם בעת הצורך..." (מכתבי הרה"ג לייביש רוזנברג חבר וועד הרבנים דלאדז בריש ספר מאיר עיני חכמים מהדו"ק)

(תורת הרבי ר' ירחמיאל מפשיסחא הובא במבוא לארון עדות מועדים עמ' נא)

אור יקות

מאוצרו של הרה"ח חיים שלום פרוש ז"ל

וה' בְּרַךְ אֶת אֲדֹנָי מְאֹד וַיִּגְדַּל - על-ידי כך שנתברך אברהם - ויגדל - נתגדל כבודו יתברך שמו בעולם כולו.

(דברי בינה)

מוכח שמה' יצא הדבר, לכן אינם יכולים לדבר רע. אך בלבם פנימה מיאנו לקיים את רצונו יתברך, ואף כי בעצמם היו מודים ורואים שמה' יצא הדבר, בכל זאת לא היה ליכם מסכים עם דבר ה', ובתואל רצה לעכב בדבר, כדאיתא ברש"י להלן [פסוק נה].

אבל איש ישראל צריך להאמין ולדעת שכל אשר נעשה עמו הוא לטובה בעבורו, ומכיון שמה' יצא הדבר, הרי זה עצמו מוכיח שהוא לטובה עבורו. כי באמת כל מה שהשי"ת עושה הרי הוא חסד גמור, ולעתיד לבוא יתגלה זאת בגלוי, עד שיתגלה גם שאפילו הסתר לא היה.

קידושא רבא תשס"ב

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

על פני כל אחיו נפל.

נוכל לומר שהכונה בסוף הסדרה "על פני כל אחיו נפל" היינו, 'אחיו' לשון התחברות. אם האדם רוצה לבוא להתחברות הקדושה, יוכל לבוא ע"י בחינת 'נפל', היינו, בחינת נפילה וענוה ושפלות. כי במוחות גדולים וגאות לא יבוא מעולם להתחברות הקדושה. ואח"כ מתחיל 'ואלה תולדות' - היינו, שתמיד מוסיף על הראשונים מצוות ומע"ט, שאין לו בעצמו כלום. וע"י בחינה זאת בא לבחינת "יצחק בן אברהם". 'בן' לשון בינה שמתבונן תמיד להטיב את דרכי הקודמים ולעלות תמיד יותר ויותר בדרכי הקדושה - בחינת יצחק ואברהם.

פרישת תולדות עמ' מט

• תולדות אדם •

ויאמר עבד אברהם אנכי. (כד לד) **אחר** כך משבח התורה הקדושה את אליעזר, לאשר ראה גודל נס כזה, אשר כל מגמת לבכם להמיתו בתאות איסור ח"ו - ואליעזר לא תלה זאת בזכותו, רק בזכות של אברהם אבינו עליו השלום, כנאמר "ויאמר עבד אברהם אנכי", אשר הכל הוא בזכות שאני עבד להצדיק. וזה קל וחומר, אם לעבדו של הצדיק שמר השם יתברך מדבר האיסור, מכל שכן שהשם יתברך שומר לישראל ובפרט לצדיקים. עמוד טו

• מבשר טוב •

מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב. **ביאור** בעניין מידה זו של ההשתוות, שצריך האדם לקבל כל מה שעובר עליו, ולדעת שהכל הוא לטובה. וכמו שאמרו בגמרא ברכות [ס:]: "לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד". ואין הכוונה רק 'לומר' מן השפה ולחוץ חלילה, אלא שצריך להאמין בזה באמת. לדעת בכל מה שעובר על האדם הן לטוב והן למוטב, להכיר בידיעה גמורה שדבר זה הוא לטובה עבורו.

ולחיפך ממה שראינו בפרשה זו אצל לבן ובתואל, כמאמר הכתוב "ויען לבן ובתואל ויאמרו, מה' יצא הדבר, לא נוכל דבר אליך רע או טוב". הרי שאמרו, שבאמת הם רוצים לדבר רע, אלא מכיון שהדבר

הפצת הגליון השבוע - פרישת חיי שרה
נתדם לעילוי נשמת
הגה"ח ר' שלום חיים בהרה"ח ליבר מרדכי זצ"ל
פריש

נלב"ע כ"ז מר חשון תשס"ה ת.ג.צ.ב.ה.